

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Ivrisdictione Ecclesiasticâ, & Iudiciis

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 12. De degradatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61847](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61847)

non tollitur censura in perpetuum, sed ita ut post certum tempus, ve effectum redeat. v. gr. Si pro electione quæ instat, indigeas absolutione, accipies pro illo tempore tantum, eoque finito, & peracta electione iterum ligatus es. *Piasec. part. 2. 6. 4. n. 88. Filliac. tr. II. c. 10. n. 311. & seq.*

XV. Quod ad solennitatem accidentalem attinet in absolutione ab excommunicatione adhibendam, tres præscriptæ sunt.

Prima est, ut absolvendus iureiurando promittat, se Ecclesiæ, & ministris ipsius obedientem fore. *c. Ex tenore. c. de casero. de sent. excomm.* quod maximè locum habet in maioribus delictis. Non est necessarium tamen generale iuramentum de præceptis Ecclesiæ servandis, sed de iis, quæ ad materiam huius, vel illius excommunicationis, & absolutionis spectant.

Secunda est, ut Sacerdos absolvens aliquem poenitentiam Psalmum recitans præmittat. *c. Anobis 2. de sentent. excomm.* & ferè semper quinquagesimus legitur, qui inter septem poenitentiales quartus est. In publica absolutione insuper, habitu sacro utetur, puta, superpellicio, & stola. Reus genu flexo, & nudatis scapulis sedebit, dum psalmus recitatur sine, virga, aut flagello verberandus. Sola hunc ritum consuetudo induxit, qui etiam omitti ex causa potest, & à feminis omninò removendus est. *Anton. 3. part. tt. 24. c. 77. § I. Offiens in Summ. num 14. Navarr. c. 27. n. 7. & 8.* Monet etiam *Caietan. in Summ. V. Absolutio.* in locis publicis omittendum esse, quando absolutio excommunicationis ex Confessione secreta oritur, ne confessio reveletur, & confusio comitetur.

Tertia, ut absoluto Psalmo Oratio Dominica vel alia consueta recitetur. *c. Anobis 2. de sent. excomm. Barbosa ibid.* Adde solent verberari quidam scilicet *Salyum fac servum tuum.* & alii cum collecta *Deus, cui proprium est misereri, &c.* ut præscribitur in *Rituale Romano*, quod *Paulus V. edidit pag. 57.*

His dictis sedet absolvens, & cooperato capite dicit. *Dominus noster Iesus Christus, &c.* ut num. præced. indicavi. Peracta absolutione in Ecclesiam introduci solet, nisi consuetudo alicubi contrarium velit. Denique sciendum, prædictas caeremonias, licet valde convenientes, & & utiles sint, non tamen simpliciter necessarias esse, sed ex causa omitti sine causa verò qui omittunt, non leviter delinquunt. *Navarr. c. 26 num. 7. Anton. 3. part. tt. 24. c. 77. Suar. disp. 19. sect. 2. num. 10. Chapeaville de casib. refer pag. 84. Henrig. 13. c. 28. num. 4. Avila part. 2. c. 7. disp. 3. Vgolinus c. 24. Mar. Alter. de Censur. Tom. I. l. 4. disp. 7. Barbof. in c. Anobis. de sentent. excomm.*

§. 12.

De Degradatione.

I. Degradatio apud Silvestrum, propriè importat privationem executionis legitimæ officiorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum simpliciter, & ex toto absque spe restitutionis cum certa solennitate, & privatione privilegii clericalis. Vnde à Depositione differit, quæ quidem est privatio eorandem absque spe restitutionis, sed retento privilegio clericali fori, & capitis, *Si quis suadente 17. quest. 4.* à suspensione autem, quia

quia hæc est privatio eorumdem simpliciter, vel ad tempus cum spe dispensationis. Quandoque tamen unum pro altero ponitur. *c. Et si clerici. de iudic. Navarr. c. 27. num. 152. Avila part. 4. disput. Vnica. Bern. Diaz. in Pract. c. 139. Piasec. part. 2. c. 4. num. 93.*

II. Ex *c. 2. de pœnis in 6.* colligimus, Degradationem duplicem esse, Verba-lem unam, seu sententialem, quæ ali-quando etiam verbalis depositio appel-latur, sed respectiva, quia ordinata est ad reum postea, cum actuali, & solenni cæ-remonia degradandum, quæ est altera, & posterior degradatio, Actualis, dico, sive solennis, ut appellatur à *Trident. Concil. sess. 13. c. 4. V. Tolet. l. 1. c. 50.*

Modus faciendi verbalem degrada-tionem in *c. cit. de pœn. in 6.* describitur.

Primo, ut ad Episcopi degradationem cum Archiepiscopo conveniant 12. Epis-copi, quorum maior pars in sententiam degradationis consentiat. 2. ut pro-prius Episcopus, assistentibus sibi sex aliis Episcopis in condemnatione Diaconi, tribus autem in condemnatione Diaconi, vel Subdiaconi, tanquam assessoribus, & iustitiam causæ cognoscentibus, senten-tiam pronunciet. Hodie autem ex dispo-sitione *Conc. Trid. l. cit.* satis est, si loco Episcoporum totidem infulati Abbates, vel illis impeditis, alii in Ecclesiastica di-gnitate constituti clerici adhibeantur, (ubi excludantur Prælati Ordinum Mendi-cantium, cum non habeant nomen di-gnitatis) Pro degradatione verbali cleri-ci in minoribus tantum constituti aucto-ritas proprii Episcopi sufficit, cum præ-sentia quorundam clerici Capitulum re-præsentantium. *Gloss. communiter recepta*

in c. cit. Verbo, presentia, & c. 1. de excessib. Prælat. Piasec. loc. cit. Franc. Leon. part. 3. c. 37. num. 57.

III. Confecta degradatione verbali Episcopus ad realem procedere potest, etiam non presentibus aliis Episcopis, vel Prælatibus. *Abbas in c. Qualiter 2. de accus. num. 11.* & reum per sententiam condem-natum omni beneficio & privilegio clericali-privatum, actuali etiam solenniter vestibus & ornamentis clericalibus exuit, & spoliat, hac, quæ in *cit. c. 2.* contine-tur, vel simili verborum forma, cum de-gradatur Sacerdos. *Auferimus tibi vestem Sacerdotalem, & te honore Sacerdotali pri-ramus: sicque in remotione reliquorum insignium, similibus verbis utens in abla-tione ultimi, quod in collatione ordinum fuit primum, infra scripto, vel alio simili modo dicat. Auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & spiritus sancti, ac nostra, ti-bi auferimus habitum clericalem, & deponi-mus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & privilegio clericali. Ultimo raditur caput, ut nullum coronæ vestigium maneat.*

Dixi Episcopum procedere ad realem de-gradationem. quia hic actus ex institutione Ecclesiæ ordini Episcopali annexus est, nec ab alio, quam Episcopo consecrato exer-cendus. Verbalis autem committi Vica-rio generali potest, cum non requirat po-testatem ordinis, sed iurisdictionis dunta-xat. Committi etiam realis degradatio alteri potest, sed Episcopo consecrato tantum. *Gloss. in c. degradatio & c. Felix 15. q. 7. Item in c. transmissam. V. de talibus. Ab-bas n. 4. de elect. Tolet. l. 1. c. 50. n. 10. Tuschus concl. 134.*

IV. Non quatuorlibet ob culpam, vel i

delictum, sed grave, & nocivum degradandus clericus, & magistratui sæculari tradendus est. Hæc 4. in iure annotata reperimus. *Primum est hæresis notoriæ, & contumaciæ obduratæ, c. Ad abolendam c. Excommunicamus. de heret. & c. 1. eod. in 6.* Si autem pœnitentiam, & emendationem spondeat, convenit recipi in gratiam: de rigore autem in perpetuum carcerem detrudi potest. Secundum *Gloss. in c. 1. de heret. in 6.*

Relapsus in semel abiuratam hæresin non recipiendus, sed degradandus est. *c. cit. ad abolend. §. illos autem. & c. Super eo. eod. in Sexto.* ubi legimus. Qui deprehensi fuerint in abiuratam hæresin recidisse, sine ulla penitus audientia relinquendi sunt iudicio sæculari: si tamen postea pœniteant, & pœnitentiæ signa in eis apparuerint manifesta, nequaquam sunt humiliter petita Sacramenta pœnitentiæ, & Eucharistiæ deneganda.

Secundum crimen est falsificatio litterarum papalium, *c. Ad falsariorum de crimine falsi.* Cuius rei Anno præcedente in Mascambruno subdatario Innocentii X. Roma vidit, eum falsi damnatus, & securi percussus esset capite in S. Angeli Ponte ad spectaculum exposito. Aliquando tamen mutato supplicio, & condonata vita in perpetuum carcerem includuntur. *c. Novimus. §. pro illo. de verb. signif. v. Chapeaville de casib. reserv. p. 404. Tolet. l. 1. c. 22.*

Tertium est Sodomia iuxta *Constit. Pii V. Vers. privilegio clericali.* Vbi omnes clerici sæculares, & regulares cuiuscunque gradus, & dignitatis (adeoque etiam Episcopi, & Cardinales) tam dirum ne-

fas exercentes, omni privilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico, eiusdem Canonis auctoritate privantur. Ad hoc tamen, ut prædicta pœna infligatur, sententia iudicis requiritur. ut aliàs generaliter requiritur diximus in *Prolegom. §. 8. num. 5. & part. 1. tit. 16. §. 1. n. 10.* & fufius explicat *Diana part. 2. tit. 7. resol. 67.*

Quod verò *Navarr. c. 27. numer. 250.* eumque secuti aliqui, non sufficere putant ad tam gravem pœnam unum Sodomix actum, sed frequentatum exigunt, ab aliis merito reprobatur, quia nimirum tam detestandi criminis noxa una vindictam clamat, quemadmodum de aliis quoque, puta, adulterio, homicidio, & similibus omnes concedunt, semel patrasse reum supplicii facere. *v. Chapeaville de casib. reserv. pag. 391. Avila pag. 338.*

Quartum est calumnia proprio Episcopo interrogata. *c. Si quis Sacerdotem 11 q. 1. c. Cum non ab homine de iudic. Abb. in c. At si clerici. n. 37. Sylv. V. Degradatio. q. 2. Tolet. l. 1. c. 50. Avila part. 4. dub. 3. Piuscius part. 2. c. 4. nu. 93. Anchar. Consil. 138. Tuschus concl. 140.*

Quod tamen cum limitatione accipiendum, si nimirum incorrigibilitas accedat. *Inf. Clarus. q. 36. num. 37.* Ita nominatim à iure ponuntur, propter singularem quandam deformitatem, non verò quòd in aliis idem supplicium non possit adhiberi. Nam ut ex *c. Cum non ab hom. de iudic. colligitur.* quodcumque delictum eiusmodi est, ut mortis pœna in laico puniatur, puta, adulterium, homicidium, & similia. idem si clericus committat, & aliis pœnis Ecclesiæ conluetis

non

non emendetur, degradari potest: etiam non expectata incorrigibilitate, ut in fa. 80 quandoque servatum fuisse refert Decius, in c. *Ar. clericus de iudiciis. Diaz. in c. 90. quem refert Follerius in Pract. Crimin. pag. 273.* Seque aliàs in practica narrat Angel. de malef. Ego, inquit Iul. Clarus s. fin. §. 3. c. n. 40. in huiusmodi casibus enormibus: crederem in opinionum varietate, relinquendum esse arbitrio ipsius iudicis Ecclesiastici degradantis, qui secundum qualitatem facti, & personarum decerneret, an esset tradendum curiæ seculari vel non. In dubio tamen dicerem, non esse faciendam traditionem clerici delinquentis, qui non esset incorrigibilis, nisi natura rei, & circumstantiæ criminis aliud suaderent. Ita Clarus addens *Questionem num. 42.*

V. An iudex secularis, cui traditus est Clericus degradatus per Ecclesiasticum iudicem, possit illum punire corporaliter? et respondet, si considerentur verba textus in cit. c. *Cum non ab homine* videri, quod non cum ibi expressè dicat Pontifex, quod non debeat puniri ad mortem, sed tantum pœna exilii, vel alia legitima pœna: & verbum alia videtur intelligi de simili. Sed in hoc non est insistendum. Nam de facto contrarium servatur, & iudices seculares illos puniunt pœna mortis, & sic utique servari attestatur Chassens. *super consuet. Burgund. pag. 51. Prosper Farinacius l. 1. Tit. 1. quest. 8. num. 47.* & quos magno numero allegat. V. *qua dix. Tit. 1. §. 4. dub. 6.*

Ceterum non modica controversia est, quis Clericus in hoc casu incorrigibilis

lis censendus sit? R. Quamvis universè seu generaliter loquendo, incorrigibilis censeatur, qui non vult agere pœnitentiam, etiam non depositus, nihilominus ad privandum clericum fori privilegio, necessariò præcedere debet depositio: nec tamen sufficit ad effectum traditionis, ut à iudice seculari tanquam incorrigibilis puniatur. Num depositus quoque adhuc sub iurisdictione ecclesiæ est Abbas in c. *Ioannes & c. ex parte de cler. coniug. Diaz. c. 131. Vers. noluit tamen. & Vers. Cum clericus depositus sit. Decian. l. 4. c. 9. Foller. numer. 41.* Idcirco post incorrigibilitatem, & depositionem præcedentem addenda est excommunicatio, & anathema, & utriusque contemptus. Socin. Reg. §. 6. num. 10. Conrad. *tit. de inquisit. num. 8.* eiusmodi igitur clericum in hac materia incorrigibilem existimare oportet.

Aliàs incorrigibilem vocamus i. illum qui se immiscet enormitatibus, & in illis perseverat, licet non sit depositus. Brun. *Conf. Crim. 115.* quia delictorum frequentia animi indurati qualitatem denotat.

2. Incorrigibilis censeatur clericus, qui post trinam monitionem præcedentem non incedit in habitu clericali. c. *Contingit. de sent. excomm.*

3. Qui in via peccatorum constantè ambulat continuando malè cogitata & perpetrata. Maiol. l. 5. de irreg. c. 26. nu. 4. Sayr. de censuris l. 5. c. 21. n. 37. Jac. de Grass. *part. 1. l. 2. c. 24. n. 19.*

4. Qui assignatum pro agenda pœnitentia locum deserit, fugiendo. Abb. Maiol. *Oratio.*

& alii antea citati. *Sanch. l. 6. Moral. cap. 9. num. 4.*

5. Apud Iurisperitos, & in foro civili incorrigibilis habetur, qui iudici non parer in extremo iurisdictionis, quod est sententia, contumax verò qui non parer in principio, quod est citatio.

6. Qui postquam condemnatus est, iterum fertur ad idem crimen, simile, vel peius, nec facit sui praesentiam iudici. Si autem faciat sui praesentiam, ut iudex eum possit apprehendere, non est incorrigibilis, quia Ecclesia adhuc habet, quod amplius faciat. *c. Cum non ab homine. de iudic. Bern. Diaz. in Pract. c. 142. Aloyf. Riccius in decisionibus Curia Archiep. Neapol. decis. 87. parte 1. Aldrete de relig. disciplina l. 2. cap. 26. Silvest. V. Incorrigib. Diaz in pract. c. 142. Ricc. decis. 87. part. 1. Barb. in c. Cum non ab homine de iudiciis.*

Quis denique apud Religiosos incorrigibilis putetur, optimè declarat *Emm. Roderic. Tom. 1. quest. 30. art. 14.* Ille nimirum 1. qui culpas non timet committere, & poenas recusat ferre, vel ex earum saepius repetita inflictione iudicio discretorum cognoscitur non proficere. *Constit. Ord. Pradic. dist. 1. c. 19.*

2. Qui ter fuerit iuridicè convictus, & punitus de eodem crimine gravi, & non fuit correctus.

3. Qui ter fuit convictus, & punitus de aliquibus criminibus gravibus etiam distinctis, & nunquam fuit emendatus. *Ordinat. generales Toletan. c. 6. et. de incorrigibili.*

Ex quibus colligitur, illum, qui tres apostasias commisit, propter quas fuit iuridicè punitus, & nunquam emendatus

à Religione, & Ordine ejici posse. *V. Rod. l. cit. & Suarez tom. IV. de Relig. l. 3. c. 4. n. 11.* ubi monet, quamvis praedicta regula utilis sit, non tamen ita certam esse, quin semper locus sit prudenti iudicio Praetorum, vel amplius expectandi, vel citius expellendi eum.

VI. Denique praetereundum minimè est, quod à plerisque annotatum reperio, licet Degradatio, officiis, beneficiis, & privilegiis Clericorum denudet, eo modo, quo superius explicavimus, non privare tamen caractere Sacramentali, nec impedire, quò minus validè à Degradato exerceantur actus ordinis, quantumcumque eos exercendo peccet. Similiter non tollit obligationes, quae ad characterem sequi solent: ita ut teneatur horas Canonicas recitare, servare castitatem, & similia. *Silv. V. Degradatio q. 2. Reginald. l. 32. c. 23 n. 56.*

§. 73.

De Irregularitate generatim.

Hic finem imponere cogitanti mihi nonnemo aurem vellicans, Ergone, inquit, de irregularitatibus nihil, & cur istud? An quia irregularitas nec censura est, nec poena est, uti ea, de quibus huc usque. Atat Censuram esse censet *Dominicus Soto dist. 22. quest. 3. art. 1. cui adhaeret Corduba l. 5. de Indulg. quest. 43. dub. 4. Bannez 2. 2. quest. 64. art. 8. Arragon. ibid. Medina in Summ. l. 1. §. 9. de Irregul. & apud ipsos Canus, & denique Iosephus Gibellinus cap. 1. de Irregul. pag. 4. Coron. in Summa Diana V. Censura n. 1. fateturque Suarez V. disp. 40. num. 3. de modo loquendi* qua-